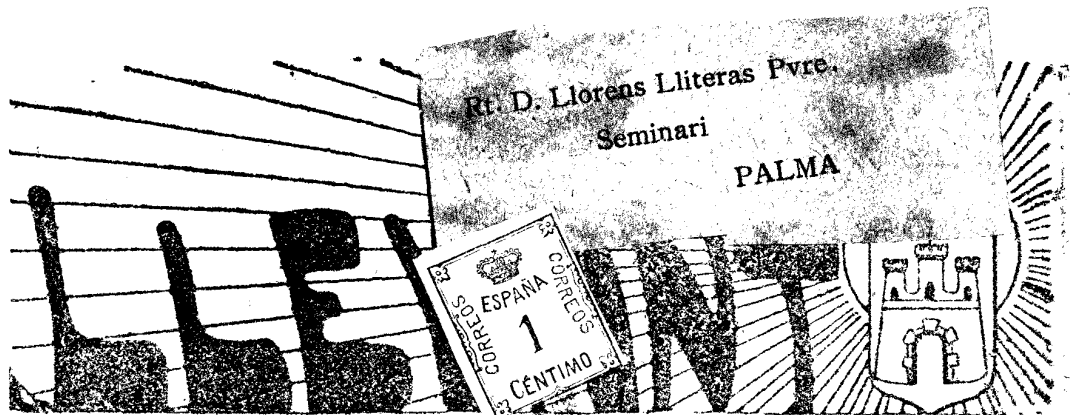

PREUS

Artá Un trimestre 1'50
 A fora any 7'00
 Al Extranjer id. 10'00

Número solt
 0'10 cts.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 20 Maig de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
 Quatre Cantóns, 3

UN EXEMPLE

Així com els actes admirables d'una persona son un estimul, pels demès, igualment socceix amb els pobles: les obres ideals realisades per uns son un exemple per tots els altres.

Aquest és el cas que cal retreure ara. Com verem en el n.º anterior i com se pot veure en la resenya que publicam avui de les festes de Sóller, en aquella ciutat maravellosa en tots conceptes, així per sa natural bellesa, com per la afabilitat de sos habitants, com pel patriotisme qu'en totes ses obres traspuia, se va fer un acte trascendentalíssim que ha eridat l'atenció de tota Mallorca i pot ésser la patra flama que l'encenga tota, temps a venir, en el més pur i legítim patriotisme. Es aquest acte celebrat per la "Joventut Mallorquinista" d'aquella Ciutat, de l'entrega de la nostra bandera al seu Magnífic Ajuntament.

Aqueix acte que se feu amb tota solemnitat omplí d'emoció a tots els qui'l presenciaren i fou de gran efecte, com no podia ésser de menos, perquè tot hom se sentí com agombolat pels plecs de aquella bandera

simbolisadora del patrimoni que nos llegarem els Reis de la nostra Mallorca. Tothom pogué compendre bé la significació d'aquell acte, i veure que ha de tenir una ressonancia tal i tals efectes que dins pocs temps veurem onetjar a la balconada de les consistorials de les principals viles Mallorquines la bandera nostra i amb ella vendrà la restauració del esperit de la rassa.

Amb actes d'aqueixa naturalesa els pobles s'enardeixen en amor a les seues glories, s'els dona a conèixer els principals punts de la seua historia, s'els ensenya a estimar tot lo que té sabor de patria i com el nostre cor está naturalment preparat per aquest amor, just al tocar-li lo fibra sentimental, batoga amb més força, sent amb més intensitat i és capàs allavors de dar a cap els actes més heroics.

Voleu canviar el modo d'ésser del vostro poble, voleu que progressi, qu'estimi tot lo seu, que realisi obres grans, imbuïlli un gran amor a la terra. Poble qui verament sent amor a a la Patria és capàs de les més grans empreses. Poble qui no estima lo propi, queda sempre

dins la mar del indiferentisme.

Be sabem tots que'l nostro en pateix fortament d'aqueix mal, i mos ne condolem vivament. Perqué, no fer tots els esforços per treurer-lo d'aqueix endormiscament, d'aqueix indiferentisme? Cerquem, idó medis de desxondir-lo i d'infiltrar-li aqueixa saba d'un sá patriotisme i un d'aquests és la celebració d'actes semblants al realisat en la Ciutat de Sóller.

Sabem que son diferents les ciutats i viles mallorquines que preparen actes d'aquesta classe i Artá no ha de quedar derrera. Aprofitem les próximes festes de Sant Salvador i ja qu'enguany han de revestir major solemnitat qu'els demés anys aprofitem l'ocasió perquè un dels números del programa sia la bendició i ofrena de la Bandera de Mallorca al nostro Magnífic Ajuntament.

Aqueixa idea, no ha de caure en terra árida; esperam que tots els bons artanencs i bons patriotes Pacullirán amb la simpatia amb que aculleu tots el projectes hermosos.

A. F.

Per la creu de terme

Diguem-hi la nostra

Endavant! Si la vida se mostra caminant no hi ha dupte que estam dins una època d'activitat, de moviment constructiu el qual de continuar en sa trajectoria pot arribar ben orientat a iniciar la transformació del nostre poble.

Perque, amics lectors, l'hermosa idea, que avui ja te estat de realitat, llansada a volar per alguns idealistes fills d'Artá, de fer la reconstrucció de les creus de terme que s'alsaren en la nostra vila, en temps passat, si vos hi ficau bé, enclou tot un tractat de ciutadania, el qual convé sigui estudiat per tots els artanencs i d'una manera especial per aquells qui tan poc se preocupen de dirigir el poble en el qual troben el seu sustent, per els camins que condueixen a la perfecció.

Lo que simbolisa la Creu no és del cas repetir-ho, tot-hom ho sab, i la meua ploma empobriria la veritat si s'atrevis a afegir un petit concepte a lo qui es la senyal més gran del cristianisme.

Idó si la Creu és l'emblema més eloquent del Cristianisme, un poble que a dins les seues plaçes, en les seues principals entrades i a la vista de tot-hom aixeca Creus monumentals, dona una prova fervent de la seua cristianidat.

Peró, deixem de banda la part religiosa de la qüestió, i mirem únicament la part profana.

Una Creu és un monument i un monument és i ha estat sempre una manifestació de sentiments d'admiració. Per lo tant el poble que aixeca monuments és un poble que te sentiments i un poble que sent, no pot morir mai.

Aquestes creus nos ferán recordar l'avior. Elles, vendrán a esser altres tants de monuments alsats per honorar als nostres avis, als nostres pares, als nostros germans, als nostros parents i amics, i al contemplar-los apendrem a venerar els sers estimats.

Además, com les coses hermoses atreuen els nostres sentits, inspirarán el respecte a les nostres joventuts, les quals, pujades dins la bella delicadesa, apendrán de construir; les seues ànimes, inconscientment sufrirán una evolució sensibilisadora i al llegir en l'avior la

nostra historia també apendrán d'estimar el passat, de millorar el present, de desitjar un futur d'honradesa i llibertat.

Estiguem idó animats per el sacrifici que sigui aviat un fet la plasmació de l'idea que tant ha d'aixecar el nivell moral del nostro poble.

Ll. Garcia

Laïcisme

Alguns polítics d'Espanya voldrien eliminar la Relligió de les escoles. Ho han dit clarament en el Congrès.

Volen fer de l'escola neutra un tema de actualitat. Voldrien que tornás a ser de moda. Els seus entusiastes partidaris aprofiten totes les ocasions per a defensar-la.

Cal fer avinent an aquests senyors, que prescindir de Deu en la educació de la joventut, és una mutilació de l'homo; que excloure l'Església de l'ensenyament oficial de l'Estat, causaria molts d'estralls.

Esmicolem els sofismes d'aquets Diputats. Digué un d'ells, que els països més avençats són aquells que han allunyat de la vida cultural els problemes religiosos. Basta recordar a aquest senyor, que fou l'Església Catòlica la que doná a la civilització d'Europa i América els principis i sentiments, que la fan superior a totes les altres civilitzacions que han existit.

Volen fer creure a la opinió, que la educació laica és la millor.

Que és educació?

Es l'art de formar l'homo, desenrotllant els germens del bé i reprimint els del mal.

Es l'art de dirigir cap a la virtut la intel·ligència i el cor de l'homo, aquestes dues potències que són el principi de tot lo gran i noble que en ell hi ha.

L'homo no ho pot ésser més que per la educació, puix en últim resultat no és més que lo que aquesta el fa ésser.

Sols la educació cristiana pot formar l'homo com convé perque sols ella subministra motius prou poderosos per a conservar-lo en el compliment del dever.

Com demostra el Dr. Torras i Bages, prescindir de Deu, és ofegar la veu de la consciència, atrofiar l'enteniment i la voluntat de l'homo. Es trac-

ta de fer-li estimar el bé i de fer-li complir el devers. ¿En nom de qui se li parlará, si es prescindeix de Deu?

L'obra de l'escola és eminentment religiosa. La tasca dels mestres és santa i sagrada. Han d'ensenyar an els deixebles que la vida té un fi seriós, que Deu cuida de noltros, i que després d'aquesta n'hi ha una altra. Han de parlar d'aquestes coses amb convicció, perque lo que no ve del cor, no va al cor.

La naturalesa no ha fet l'homo neutre. El seu enteniment necessita principis certs que siguin la base de totes les seves operacions. La primera afirmació que es precis fer és l'existència de Deu remunerador. La escola neutra, priva a l'homo de volar, no'l deixa enlairar an aquelles regions avon troba la felicitat. Deixa a l'homo ineducat i ineducable.

Quins estímuls eficaços té l'educació laica per a formar l'homo així com deu formar-se? Cap. Els homos neutres, no están capacitats per a orientar la vida humana. Avon son les ventatges de la escola neutra? No les veig enlloc.

Tampoc les veuen, segurament, els seus defensors. Es de creure que l'invocació de neutralitat que fan alguns polítics, més que una il·lusió fatal, és una gran hipocresia per a combatre el cristianisme i introduir l'anarquia en el mon.

D. MONT SENY

NOTA POLITICA

No hi ha remei. Les oligarquies centralistes apesar de les realitats que paupam tots els dies, van apareguent cegues devant els ulls de tota Espanya a cada moment que passa en la vida del Estat.

Acostumats els més atrevits a tenir sempre a la ma els destins dels governs desgovernats, están ja a punt de perdre el juí devant la continuació en el poder dels elements conservadors i no descansen un moment, estudiant i cabilant la manera de crear dificultats per provocar discordies, debilitant lo qui és objecte dels seus odís, per precipitar l'Estat a la ruina.

Basta llegir cualsevol dia, cual-

sevol número de cualsevol diari portaveu d'aquells oligarques per arribaran el conveciment de que l'únic ideal que patrocinen és el poder, no per governar, sino per menjar, mostrant el cansament que duen d'estar allunyats tant de temps d'ell, que és l'únic medi de satisfer les seves ambicions.

La seva activitat no està al servici del Estat per llevar obstacles i fer més planer el camí, aixecant de la postració i traguent del desgavell actual tot lo que essent l'essència hauria d'esser també el bastiment sa, sostenidor de l'organisme; al contrari les veis sempre descontents esbucant parets i marges per dificultar tota marxa constructora.

El treball d'escarader realitzat per aquell govern que presidí nostre il·lustre paisà D. Antoni Maura, amb un moment fou destruït.

I és més de dolbre lo que està passant, per quant son arrastrats inconscientment a la protesta contra lo poc que hi ha de constructiu, elements, la missió dels quals es molt diferent a la del polític interessats amb l'aniquilament d'Espanya.

El moment actual, amb la bellugadissa quotidiana dels lliberals de tot color, és un dels més interessants de la política espanyola.

Preparem-nos per assistir a un dels espectacles més còmics que presencià la nostra generació, el qual pot ser sigui el principi del fi, ja que els conscients de la propia personalitat no poren, ni volen, ni deuen conformar-se amb seguir duent tota la vida el jou de l'esclavitut.

Floriana

RECULLIMENT

*Dins la nit mig bruna,
les hores calmoses
entre olor de roses
passen d'una en una...*

*Juni en mig del cel
la lluna tranquilla,
filla que te fila
regalima mel...*

*I dins el jardí
de la vella ermita,
dret com una fita.*

*Un vell solitari
desgrana un rosari...
Qui sap si per mil.*

MIQUEL LOPEZ LLULL.

REGIONALS

La festa patriòtica de Sóller

Sóller ha celebrades enguany amb més solemnidad que'ls altres anys, les festes de N.^a S.^a de la Victoria amb que commemora la victoria qu'obtingueren els sollerics demunt els moros que intentaven assaltar aquella ciutat.

No les ha llevat res de tot lo que tenen de típic aqueixes festes, però les ha afegits alguns actes que les ha revestides de major esplendor. Ha contribuït an aixó la presència del fill il·lustre d'aquella bella ciutat el Bisbe Titular d'Andrapa P. Mateu Colom.

An el festival típic que cada any se celebra s'hi han afegides la «Festa de la bandera mallorquina» i la proclamació del esmentat Bisbe P. Colom Fill Il·lustre de Sóller.

La primera, que s'havia de celebrar en mig de la plassa, hagué de fer-se en la Sala de sessions de la Consistorial a causa de la pluja persistent que queia. En la sala esmentada no pogué de cap manera fer-s'hi quebre la gentada que tenia desig de pendre-hi part, però hi havia un públic selecte i cult que comprenia be l'importancia del acte.

Després de la solemne benedicció de la Bandera que feu l'Il·m. Sr. Bisbe Colom el qual junt amb el Batle, Ajuntament i Comunitat Parroquial presidí l'acte, el President de la «Joventut Mallorquina» D. M. Marqués Coll amb paraules vibrants fa ofrena de la Bandera al Batle de la Ciutat Sr. Castanyer perquè aquest en totes les festes la posi en lloc preferent issada al costat de la del Estat. El Batle contestà amb un discurs adequat que rebia amb gust la bandera recort de les glories de la nostra terra i oferí issarla en totes les festes i actes públics, com fa ja immediata-

ment. I entre grans aplaudiments issà a bandera en la fatxada de la Casa de la Vila.

Seguidament pronunciaren patriòtics discursos el Director del nostre setmanari, D. Andreu Ferrer, el Mestre en Gai Seber, D. Josep M.ª Tous i Maroto i el retgidor de Palma D. Guillem Fortesa. Tots els oradors ressenyaren la significació del acte, lo que simbolisa la bandera i l'acatament que se li deu, essent tots fortament aplaudits per la distingida concurrència que semblava haver-se compenetrada amb el sentir i l'entusiasme dels organitzadors.

L'Il·m. Bisbe Colom resumi eis discursos, per lo qual pronuncià un parlament en la nostra llengua que arrebatà l'auditori. Cada una de ses hermoses i eloquents parrafades era acullida amb una ovació i al final de son discurs fou molt felicitat.

Resultà aqueix un acte brillantíssim que quedarà en les pàgines de l'història i ben gravat en el cor de tots els assistents. Mereixen una felicitació ben coral la «Joventut Mallorquina» organitzadora del acte i en especial sos president i segretari D. Miquel Marqués i D. Andreu Arbona respectivament ànimes de l'entidad, com també el Batle Sr. Castanyer que sapigué interpretar el sentir de la ciutat i se dignà donar tan entusiasta acullida a l'idea, Actes d'aquesta naturalesa inspiren enveja noble a tots els qui sentim un amor fondo a les glories de la nostra terra.

Després el Bisbe se retirà essent acompanyat fins an el portal pel Sr. Batle i Rector i tot seguit anuncià el Batle que s'anava a procedí a donar compliment al acord del Ajuntament en que's declarava Fill Il·lustre de la Ciutat al Bisbe d'Andrapa. Estirà la cortina i aparegué el cuadro amb el retrato del Il·m. P. Colom pintat pel famós solleric D. Cristófol Pizá. El notable literat Rt. D. Jeroni Pons donà lectura a la Biografia que l'Ajuntament li havia encomanada. Està escrita en mallorquí literari resultant un treball erudit i bellament escrit que merescué grans aplaudiments, elogis i enhoresbones de la concurrència.

A causa de la pluja no pogué ferse el simulacre del combat que se perllongà per demà diumenge.

Peregrinació Franciscana a Porreras

Enguany, s'ha feta, com diguerem, al Santuari de Moltíssim de Porreras. Reinà gran entusiasme i revestiren tots els actes gran solemnitat.

La gent porrerena se desteixinava per donar bona acollida als peregrins que s'endugueren una imborrable impressió de l'afabilitat i educació d'aquella vila. Hei assistiren peregrins de tots els pobles de Mallorca, tants més quant més facilitat de comunicació tenien amb Porreras. El nostre que està tan enfora i no té possibilitats de combinar comodament els trens per anar-hi amb un dia i arribar d'hora als principals actes, hi estigué així mateix ben representat amb una cotxada d'animosos terciaris, i especialment dels socis de la Joventut Seráfica.

Felicitem als organitzadors de la Peregrinació pel nou èxit obtingut i an els qui d'aquí hi acudiren per la seua animositat.

Segons notícies s'anuncià que l'any que ve ha de fer-se a la nostra vila i es precis que mos preparem amb temps pel bon èxit de la mateixa.

De Capdepera

Que el temps més apropiat per fer excursions recreatives sien les primaveres be heu demostrat les que frecuentement aquests mesos visiten el nostre terme.

Autos de l'aristocràcia o camions replets de persones que cerquen l'expansió son lo que cas i quotidianament es deixen sentir pel centre del nostre poble.

La primera estació és sovint en els «Pins de les vegues» per contemplar un parell d'hores les bel·leses seculars incloses en les «Coves de l'Hermita» que venen a esser com la primera perla de gran valor del nostre terme; aon se subjecte, com en roca incommovible, l'hermosa cadena de verdoses muntanyes que serveixen per posar la divisió a n'el primer paratge, masell d'enfants, que tota Mallorca ofereix a n'el sol de l'Orient qui matiner ve a presen-

tar els seus benèfics servicis a la nostra Il·la daurada.

Altre punt per reposar sempre necessari als nostros visitants, és l'atractiva platja de Cala-ratjada, lloc deliciós i ple de vida exhuberant que no pot menos de sentir-la l'estivant de temporada.

Els qui per primera volta estenen els uys per aquest panorama certament les senriu, i com amb veu encantada, els convida a passar els llargs mesos del calor de l'any, juntament en la seua companyia que n'és complacent amb un grau suprem.

Vet aquí els dos centres de la major part d'excursions: son els dos llocs que mai se deixen; Ses Coves i Cala-Ratjada. Un altre dia seguirem anomenant alguns diferents punts aon concorren els viatjés que no frissen, ni duen el temps contat.

—La necessitat de construirse un port en la ribera llevantina es demostra en moltíssimes ocasions. Bastantes en número son les embarcacions que en aquestes setmanes han donat fondo a dins Cala-Gat.

Avui son cinc les que hi están amarrades, "S. José," "Corazón de Jesús," "Victoria," "el Xabec," etc.

—Pareix que l'aumodrava d'aquest punt agafa bastantes tunyines. Frequentement s'en emporten cap a Palma.

Els pescadors de canyeta sembla també qu'han fet algunes pescadetes bones.

—Apesara d'haver plogut un poc per Capdepera en aquesta darrera temporada, no obstant son moltes la families que es queixen de no tenir aigua dins les cisternes. Deu fassa que la pluja nos favorezca,

—Volem fer constar la satisfacció que senten les persones d'ordre al veure que al menos fins ara es procuren fer complir les disposicions donades per l'Alealdia referents a la prohibició del joc; a l'entrada a n'els cafés d'al·lots de menos de catorze anys; a l'hora en que es deven de tancar les dites cases, i algunes altres ordres, el compliment de les quals és necessari pel bon nom i harmonia de la població. Que en constancia cada dia més forta es perseguesqui l'ideal concebut, seguríssimes les autoritats de que el poble en surtirà altament beneficiat i amb el temps molt agrait.

Corresponsal

De Son Servera

Les joves que treballaren en les funcions celebrades darrerament a n'el teatro de la Congregació, de les quals ja'n tenen coneixement els lectors, realizaren en la passada festa de l'Aparició de St. Miquel, un excursió a n'el Santuari de Ntra. Sra. de Lluc acompanyades de dues Germanes Franciscanes. Regressaren el mateix dia a Son Servera devers les nou del vespre.

—S'anyada de baix (cereals i llegums) no és de lo més satisfactoria degut únicament a la persistent sequia. No s'ha vist enguay gens de rovei, cuc, ni altre casta de mal que sol haver-hi altres anys.

En canvi els arbres si be és veritat que no els e cauria malament una altre saó, son ben sans encare i tenen bones crescudes. Els ametlers tendrán un esplet poquet més que regular. L'olivar, després d'estar alguns anys sense fér cap esplet digne de menció, enguany apareix completament florit. Presagiam que hi haurá bona cullita d'oli, a no ser qu'els temps vengan malament ferm. Fins aquí aqueixes ventades, segons els olivarians, han protegit molt la borra.

Essent Son Servera un poble aon hi ha molts d'abres i per lo tant l'anyada de dalt es preferible de molt a la de baix no porem els serverins queixar-mós.

—Persona ben enterada mos manifesta que la societat «Cultura serverense» en la Junta general de diumenge 14 de Maig, acordá celebrar una Exposició de plantes que tendrá lloc a n'el seu domicili social a ultims del mes de Juny.

Pareix qu'aquesta idea ha despertat gran entusiasme entre els organitzadors.

Falta resoldre si se donará a l'Exposició carácter regional o si se limitarà a fer-la simplement local.

Procurarem comunicar als lectors tots els detalls qu'anirem adquirint.

—Segons notícies de bon origen el Sindicat Agrícola Católic está ultimant els treballs per la creació del Seguro del bestiar. La Junta general de ahir, diumenge, fou, segons digueren, casi exclusivament per aixó.

Un congregant serverí

Ajuntament

Sessió del dia 30 d'Abril.

En aquesta sessió després de lletgida i aprovada l'acta anterior s'acordà:

Primer. Donar de baixa del patró de la vila a Cristófol Alzamora Nadal que viu ara a Barcelona.

Segon. Vista la necessitat de sanejar el desaigo de la claveguera municipal se anomenà una Comissió composta de D. Andreu Femenias Casellas, D. Bartomeu Femenias Nicolau i D. Miquel Payeras Perxana perquè estudiï les obres que cregui convenientes fer-hi.

Tercer. Suposat que les cadires que hi ha a la Sala no basten per les necessitats de la mateixa s'acordà autorisar al Sr. Batle perquè compri les que consideri necessaries.

MITIN SOCIALISTA

Dilluns a vespre en el Teatre principal hi tengué lloc un mitin socialista que donaren, En Monserat Parets de Lluchmajor i En Manuel Cordero exregidor de Madrid, i que fou organitzat per la Federació Obrera d'aquesta localitat. No hi assistirem, però segons notícies fidedignes, el teatre estava ple de gom en gom, i se comensà per despotricar agrement contra la teoria catòlica de la creació, i anaren a parar a que la propietat és un robo. Amb una paraula, posaren llevat per un dia pastar. ¿Quant serà aquest dia? I encara no creuen les classes directores d'Artà, arribada l'hora de construir el dic que ha de contenir l'onada el dia de la tempestat general?

La primera autoritat esglesiàstica de la nostra vila proposà un hermós projecte de un gran Centre educatiu que és ja casi lo únic que pot contrarrestar aqueixa sembra de males llevors que de tant en tant se fa, i molts dels que més temen i tenen que temer a l'onada nivelladora sovieta que s'acosta, son els qui critica- ren l'obra en projecte i els qui han contribuït a fer-la esvortar. Aquell dia nefast, en que ja no hi seran a temps, tal volta plorin haver deixat de secundar aquelles iniciatives.

Hem volgut dir-ho, perquè qui te oreyes heu senti.

Flama

El Foc de Can Canals

Quant tirarem el n.º passat estava encara cremant el bosc de Can Canals propietat de D. Rafel Blanes Tolosa, de lo que'n darem conta ja. El foc a pesar dels esforços dels qui hi assistiren no fou extingit fins devers les 11 del vespre del divenres que fou apagat. Sort que comensà per la garriga baixa i sols prengué el pinar quant ja hi havia prou gent qui provava de apagar-lo. Però no obstant se calculen una vintena de coterades de socorrat amb unes perdues de unes 1500 pts.

D. Rafel Blanes que vengué el disasapte a vespre pregà an els qui havien assistit passassen per casseua per pagar-los l'assistencia; però tothom se negà a rebre remuneració per un treball d'aquesta classe al que és un dever ajudar. Amb aquest motiu nos suplica qu' en nom seu donem les més corals gracies a tots quants acudiren així a la autoritat civil i empleats de la vila, a la Guardia Civil, Ermitans, D. Pedro Morell amb sos missatges dels Olors que tot d'una acudiren com a tota la demés gent els noms de la qual no recordam. A tots les queda profundament agrait.

Crònica

DEL TEMPS.—Es estat aquest molt variable durant la setmana. El diumenge sol fort i ploguer i el dilluns estigué tot lo dia nigulat i fins i tot prová de fer algunes brusques. El dimars devers mig dia també ploqué un poc però entre tot no ha fet mitja saó. Els demés dies ha fet sol, cubert sovint sovint per nigulades.

Reina molta humitat.

ESTAT SANITAIR.—Gracies a Deu no hi ha epidemies, ni morts. Dimars va rebre els Sants Sagraments en Guillem Moma. Deu l'assistesca.

MALALT.—Entre els malalts que fa alguns mesos diguerem que havien anat a operar-se a Palma tots els quals regressaren bastant be, un n'hi liagué que li prengué malament la ferida. Es aquest l'amo'n Jeroni Ginard (a) Pansacola de s'Estany el qual a vista de que no acaba de adobar-se s'en es anat a Barcelona a la clínica del Dr. Sacanella per esser novament operat. L'acompanya l'exsargent Noguera. Deu vulga que en surti bo de tot si convé.

A LES FOSQUES.—Desde dimarts d'aquesta setmana estam sense electricitat. Se va fer una crida diguent que no hi hauria llum durant dos vespres per haver de fer reparacions a la maquinaria. Estam ara mal acostumats i no sabem adondar-nos a altra clase de llums.

COMPETENCIA.—Els carnicers estan en competencia. Les ha sortit un contrincant, qui és en Tirós de na Maria Metxa el qual ha posada taula a la plassa en la que despatxa en Tomeu Cumuna. La carn estava a 1'50 pts. tersa i ell va fer crida a 1'15 pts. Però els altres han feta crida a pesseta i es públic aprofita l'ocasió per deixar-los sense carn en cosa de poques hores.

CONDOL.—A Palma ha morta després de molt llarga malaltia D.ª Elisabet Oliver Escanellas, mare del culte Director de La Almudaina i amic nostre D. Jeroni Amengual an a qui acompanyam amb el sentiment.

Per la Creu

Avui, divenres a les 10 del mati a la Casa de la Vila i presidida pel Sr. Batle D. Juan Casellas s'han reunits tots els Presidents de les distintes societats catòliques de la vila, amb els Mestres de les escoles nacionals, Superiors de les Comunitats religioses i Rt. D. Juan Rubí, Rector.

L'objecte era tractar de la restauració de les Creus de Terme que aixecaren els nostros avantpassats.

S'acordà anomenar una Comissió per dur a cap el projecte, que está formada pel Rt. D. Juan Rubí, Rector, D. Juan Casellas, Batle, Rt. P. Pau Puigcerver Superior del Convent, D. Antoni Gili, D. Pere Morell, D. Andreu Ferrer i D. Pere Grau.

També s'ha acordat fer una suscripció pública en un dia determinat.

Com no tenim espai per parlar-ne avui en el pròxim n.º donarem més detalls.

RONDAYA DEL DISSAPTE

Sa Creació

Aixó era i no era bon brou fassa la cadenera.

Aixó diu qu'era, que quand Deu amb sa seva voluntat va haver creat el cel i la terra, aquesta li va quedá molt agrai-da i en senyal d'agraiment, va alsar un crit d'alabansa i de per totes parts li respongueren mil veus perque totes ses coses creades volguen entoná també son cant alabant-lo. I un himne de gloria pujá cap amunt en mig de la celestial bellesa.

No més s'abeya, quand se va voure tan i tan hermosa va estar tentada de l'orgull i va demanar a Deu que li fes un do.

Deu li digué: ¿Quin do vols?

S'abeya contestá: Que amb so fibló pugui matá amb cada picada un homo i que sa meva caseta sigui d'or.

Peró Deu li contestá: Ara perque ets estada tan orgullosa i demanes un dó per fer tant de mal te donaré un castic i és que morirás amb cada picada que donarás, i sa teva caseta será plena de brutícia i te conden també a s'obligació de treballar tots es temps de sa teva vida per ferme llum en alabansa meva.

I desde aquell dia envant s'abeya ha haguda de fer sa cera des ciris qui cremen en l'aitar de Deu.

Peró sa vespa era més modesteta i no més va demanar porè picá i fugir i an aixó si que l'hi va concedir Deu.

Sa salamandra orgullosa quand se va voure amb tant de poder, li demaná que amb una sola mirada pogués causá sa mort a s'homo i Deu la castigá diguent: Serás cega tota la vida. I així a tots ets animals les doná lo que merei xien.

Hei havia un peix que desde tot d'una no estigué ja mai aturat ni parava de conversá preguntant quin nom li pasarién; tot heu deia sense repará ni

avon era, ni si desbaratava sa conversa dels altres. Peró Deu li digué:—No has pogut callá amb tots aquest temps? idó callarás d'aquí en envant. I totduna va callá pera sempre i per aixó li posaren per nom *Bacallá*.

Se presentá llavonses s'endiot just devant Deu; va fe una volta amb sa cova estufada i digué: Senyor, donau a ses meves plomes es colós que té s'arc de Sant Martí perque ets homos quedín enlluernats mirant sa meva hermosura.

Peró Deu quand vejé tanta estufera li contestá: Pes teu orgull d'aquí en avant penjará des teu cap lo que més oy fa an ets homos, i per aixó tots ets endiots duen moc.

Llavó comparegué sa cotorra, venia a poc a poc, se posá un tros lluny de Deu, fe una capada fins a enterra i s'anava a retirar sense badar boca, tota humil, sense atrevir-se ni sols a pegar un crit.

Quant Deu va voure tanta humildat li va dir: En premi de la teva humildat, tindrás es dó de sa paraula humana. I desde llavó ses cotorres xerren.

Quand ja totes ses coses quedaren ben arretglades, totes estaven an el seu punt i cada una tengué es mereixements o paga que s'havía gonyada, sa Terra se va oferir a Deu i li digué:

¿Senyor, que's lo que voleu que jo fassa?

—I Ell li va respondre.

—Tú mantindrás tot lo que'n el mon se cria.

—Peró i com tendré tanta forsa?

—La tindrás perque tot t'ho menjarás.

I de llavó ençá tot torna a sa terra, aquesta tot s'ho menja, fins a s'homo manco sa seva ánima que s'en va allá avon pertoca i Deu vulga arreplegar-les totes devora ell, i noltros quant sirá hora.—Amèn.

Es mort

Vet aquí que una vegada hei havia una atlota tant deixada que no

se cuidava de res de casseva tan que un dia tenia preparat un fetja de moltó per menjar-lo se i tant va badocar que's moix li va pendre. Tota apurada com heu havia de fer s'en va an es cementerí, treu es fetja a un mort i se posá a courer-lo.

Ningú va coneixe res, per aixó no la varen renyar i ella tota contenta d'haver ne sortida tant be s'en aná a dormir ben tranquila. Peró quant encara no estava dins es llit, sent un gran renou com si obrissen ses portes i una veu ben fosca comensá a cridar:

—Marieta, oh Marieta, ja som an es primer escaló de s'escaleta.

Ella tota assustada digué: Mestressa, ¿qu'és aquest renou que senten? i sa mestressa mig adormida respongué: —Son es porcs qui grunyen.

La veu fosca torná dir: Marieta, oh Marieta, ja som en es segon escaló.

—Mestressa, dic, —deia ella— jo sent renou.

I sa mestressa deia: Es es cavall de s'estable.

Sa veu fosca torná seguir: Marieta, oh Marieta, ja som an es tercer escaló.

Ella be cridava sa mestressa perque li digués que era sa remó que sentia, peró sa mestressa ja estava adormida com un tronc.

Sa veu continuá: —Marieta, ja som an es primer replá de s'escala.

—Marieta, ja som an es segon replá.

—Marieta, ja't teng. I es mort la s'en va dur a ferli companyia.

L'Avi

Aquest periódic está subjecte a censura esglesíastica.

LLEVANT

TIPOGRAFIA CATOLICA

DE

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials

Ademés en ella se poden demanar

ARTICLES DE PAPELERIA, TINTES OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.

Especialitats en llibres i articles escolars.

EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA.

Carrer dels Quatre Cantons - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José
DE
Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias
TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR
y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 i Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Nanda, de Esteva

Carré de Palma, 48 - ARTA

SES OBERTA HA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI EMERADISSIM

Prontitut

SEGURETAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servit?

EN JAUME PICO

(A) NÔTCHET

La posada una nova Agència entre Artá i Palma

Servix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrrecs.

Direcció a Palma: Marina 38. An es costat des Centro Farmacéutic.
Artá-Figueral 43

¡Artanencs, escoltau!

Si's paraigo está espenyat
i el voleu fe arretglá
n'Andreu Rauxé el dobará
be, barato i aviat.
En lo que també es trempat
es en teines de llauné
posa lligades d'acé
a ribells i greixoneres
adoba pelles, calderes
i máquinas de quinqué.

CARRER RECTA--ARTÁ

Ensaimades i panets

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga he trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

DISPONIBLE